

KANSALLISARKISTO

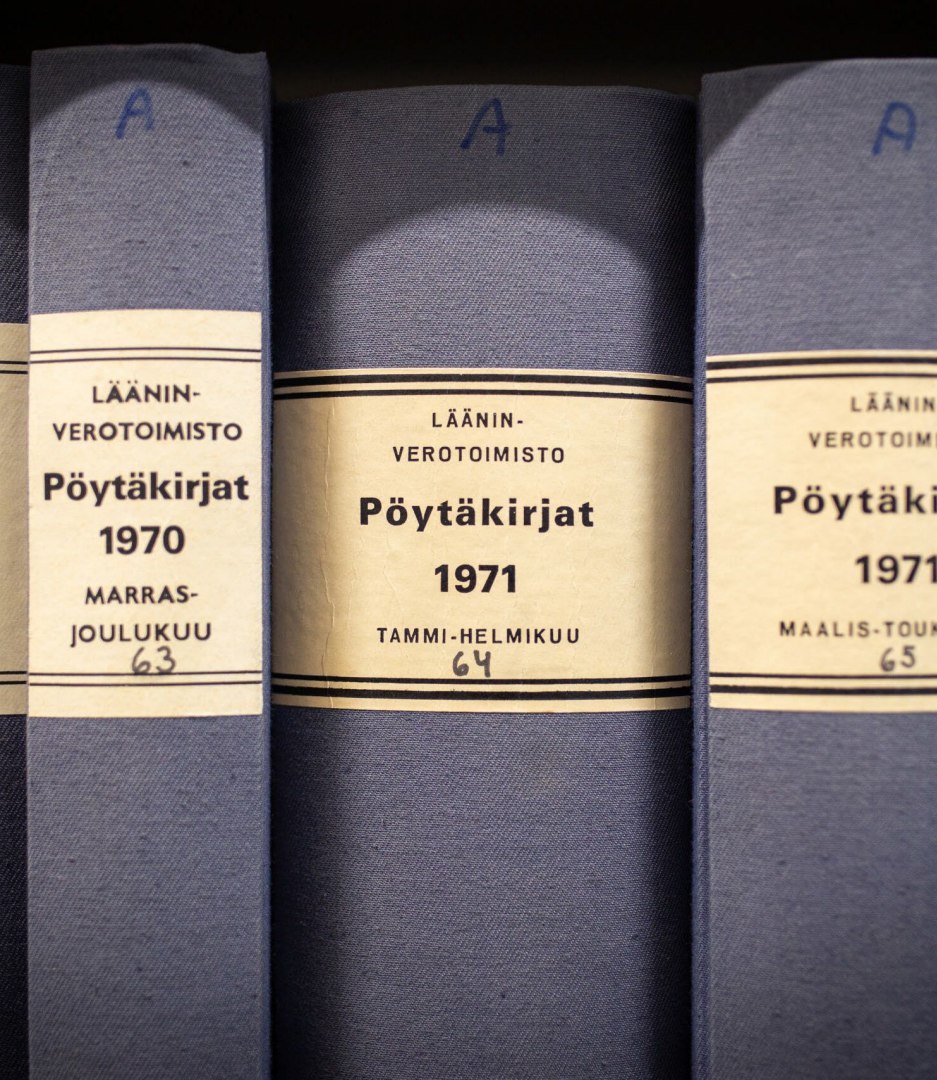
Kuvailu Kansallisarkistossa

Viranomaisinfo 16.5.2024

Kuvailu ja metatietotyö

17.5.2024

Esityksen sisältö

- Kuvailun tavoitteet KA:ssa
- Viranomaisen kuvailijana
- Miten kuvailua tehdään
- Kuvailun rakenteet
- AHAA-järjestelmän tilanne

Kuvailu

- Kuvailulla tarkoitetaan arkistoaineistoon liittyvää metatietojen keräämistä ja esittämistä
- Metatietojen avulla varmistetaan arkistoitavan tietoaineiston käytettävyys ja arkistoinnin vaatimusten ja tarpeiden huomiointi tiedon elinkaaren aikana
- Kuvailun kannalta keskeisiä metatietoja ovat aineiston yksilöintiin, kontekstiin ja sisältöön liittyvät metatiedot
- Sekä analoginen että digitaalinen aineisto edellyttävät riittävät kuvailutiedot

Kuvailun merkitys ja tavoitteet Kansallisarkistossa

- Kuvailutiedot ovat keskeisiä Kansallisarkistossa säilytettävien aineistojen käytössä ja hallinnassa
- Kuvailutiedot toimivat eräänlaisina sisällysluetteloina Kansallisarkiston mittavaan aineistovarantoon, jota niin analogisena 9 paikkakunnalla kuin digitaalisena:
 - Lähes 75 000 eri aineistokokonaisuutta
 - Noin viisi miljoonaa arkistoyksikköä
- Tavoitteena yhtenäiset käytännöt tietoaineistojen tunnistamiseen, käyttöön saamiseen, ymmärrettävyyden ja todistusvoimaisuuden dokumentointiin

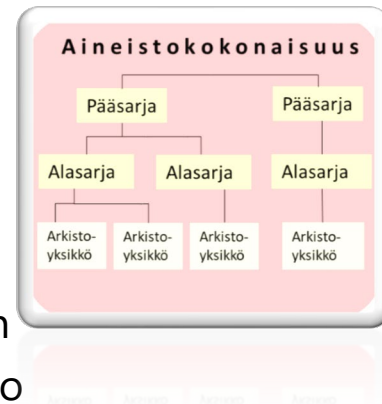
Viranomaisen rooli kuvailijana

- Suurin osa Kansallisarkiston uudesta kuvailusta tapahtuu viranomaisen toimesta vastaanoton yhteydessä
- Viranomaisella on paras tuntemus omaan aineistoonsa ja toimintaympäristöönsä
- Aineiston kuvailua on tärkeä tehdä sen muodostumisesta alkaen, pitkään säilytettävän aineiston kohdalla se palvelee viranomaisen omaa toimintaa
- Kuvaukset tietoaineistoista ja tietojärjestelmien dokumentaatio tulisi ylläpitää ja ylipäätään kuvausta tehdä silloin, kun tietämystä niistä on vielä olemassa

Kuvailun välineet

- Kuvailutiedot tuotetaan ja ylläpidetään keskitetysti Kansallisarkiston **AHAA-metatietojärjestelmässä**
- **Astia-palvelu** tarjoaa tiedot asiakkaiden käyttöön
- Kuvailun toteuttaa viranomainen Kansallisarkiston ohjeiden mukaan
- Sähköiset aineistot kuvaillaan sähköisen aineiston vastaanottojärjestelmä SAPA:ssa, josta tiedot siirretään AHAA-järjestelmään

Kuvailutasot

- Erillisinä kohteina kuvaillaan:
 - **Toimija/arkistonmuodostaja** = Aineiston tuottanut viranomainen
 - **Aineistokokonaisuus** = Omana kokonaisuutena kuvailtava aineisto (arkisto/kokoelma/muu aineistokokonaisuus)
 - **Sarja** = Aineistokokonaisuuden osa, joka koostuu muodoltaan, tehtävältään ja/tai sisällöltään yhteenkuuluvista aineistoista
 - **Arkistoyksikkö** = Sarjan alla oleva kuvailtava osa, esim. asiakirjanippu, asia, tietokanta, kartta
- Aineiston yhteydestä tulee käydä ilmi kyseisen aineiston suhde muuhun aineistoon ja aineiston tuottaneeseen toimijaan.

Metatiedot

- Tasoilla esitettävät metatiedot perustuvat AHAA-sääntöihin
- Sääntöjen taustalla kv standardit ja metatietomääritykset
- Käytettävien metatietojen määrä riippuu aineistosta ja halutusta kuvailun tarkkuudesta; osa metatiedoista pakollisia
- Osa metatiedoista tuottaa kuvailija, osa muodostuu automaattisesti

Toimijan kuvailu- asiakasnäkymä

[suomeksi / på svenska / in english](#)
[KIRJAUDU SISÄÄN](#)

EITIVUVO
HAE AINEISTOJA
SELAA AINEISTOJA
Tee tietopyyntö
OHJEET
ANNA PALAUTETTA

Oulun katsastuskonttori (1926-1995)

Nimi ja aika

Ohje

Tietoa muista nimistä

Muut nimet
 Oulun katsastuskonttori
 Oulun alueen moottoriajoneuvojen katsastusmiehes
 Oulun alueen ajoneuvojen katsastusmiehes
 Oulun katsastusasema

Tietoa historiasta

Tiedot

Muut nimet
 Oulun katsastuskonttori
 Oulun alueen moottoriajoneuvojen katsastusmiehes
 Oulun alueen ajoneuvojen katsastusmiehes
 Oulun katsastusasema

Toiminnan kuvaus
 Oulun kun kurgengissa ajoneuvojen katsastusta on harjoitettu ainakin vuodesta 1944. Valtakunnallinen katsastustoiminta koskeva lainsäädäntö luotiin vuonna 1922, ja vuoden 1926 asetuksella läänit määrättiin jättäväksi katsastusalueisiin. Lääninhallituksen päätöksen mukaan Oulun läänin jakautui kuuteen katsastusalueeseen: Oulun, Raahen, Kajaanin, Kemian ja Rovaniemen katsastusalueisiin sekä alueeseen, joka käsitti ne Saloon ja Haapajärven kihlakunnan kunnat, jotka ei valmisteiksen vuoksi voitu liittää mihinkään muuhun katsastusalueeseen. Katsastusmiehet olivat toimineissa lääninhallituksen alaisuudessa, mutta vuodesta 1929 kuukaudittain ja yleisen töiden ministerio palti heidän virkimitykseistään sekä katsastusalueista. Vuonna 1929 Oulun ja Raahen katsastusalueet yhdistettiin Oulun katsastusalueeksi, jonne nimitettiin yksi varsinainen ja yksi varakatsastusmiehes. 1930-luvulla katsastusmiesten toimintaa hankaloittivat pitkät välimatkat ja pieni moottoriajoneuvokanta. Etelä-Suomen vuoksi katsastusmiehiä nimitettiin enemmän kuin sadon määrä edellä tähtynyt, mikä heikensi katsastusmiesten toimenkuluja. Lapin lääni erotettiin Oulun läänistä vuonna 1936, jolloin Oulun läänin jäi kaksi katsastusaluetta: Oulu ja Kajaani. Vuonna 1958 katsastustoiminnan valvonta siirtyi lääninhallitukselta autorekisterikeskukselle. Oulun läänin jakautui kahdeksi katsastusomaleueeksi eli katsastuskonttoriksi. Oulun katsastuskonttorin alaisuudessa toimi lisäksi vuonna 1967 perustettu Viivieskan katsastusomaleuo, kun taas Kajaanin katsastuskonttorilla ei ollut alatoimistoja. Oulun katsastuskonttori muutti vuonna 1969 Ilmarinkadulta Koskiele 4:ään, jossa se sijaitti aiina Buskon katsastusaseman valmistumiseen vuonna 1977. Pitkien katsastusmatkojen ja kasvavan autokannan vuoksi Oulun läänin perustettiin 1970-luvulta alkaen lukuisia uusia katsastusomaleuoja, joita varten rakennettiin myös uusia katsastusasemia. Kuusamon katsastusomaleuo perustettiin 1973 ja Raahen katsastusomaleuo 1979. Suomalaisen toiminto aloitti toimintansa 1982 Kajaanin katsastuskonttorin alatoimistona, mutta pian tämän jälkeen Kajaanin katsastuskonttorista tehtiin Oulun katsastuskonttorin alainen katsastusomaleuo. Kuhmon katsastusomaleuo perustettiin 1983. Haapajärven katsastusomaleuo 1984 ja vielä 1992 Puikkilan ja Pudasjärven katsastusomaleuot. Vuoden 1995 alussa avattiin lisäksi Oulun Heinäpään uusi katsastusomaleuo. Vuonna 1993 katsastusomaleuot ja -konttorit muutettiin katsastusasemiksi ja lääninhallituksesta katsastusalueista luovutettiin Oulun katsastusasema tälle osaksi Pohjois-Suomen katsastusalueetta, jonka päämaja sijaitsee Rovaniemellä. Vuodesta 1996 lähtien katsastusasema on toiminut osana valtion katsastusomaleuinnasta muodostettua yksityistä osakeyhtiötä.

Aineistokokonaisuus - asiakasnäkymä

Aineistokokonaisuuden nimi ja aika

Oulun katsastuskonttorin arkisto (1949-1998)

Miltä ajalta aineistoa

Ajallinen kattavuus (1949-1998)
Pääasiallinen ajallinen kattavuus (1960-1995)

Aineiston määrä

Liittyvät toimijat
Oulun katsastuskonttori

Aineiston laajuus
Järjestetty 61 Metriä

Aineiston sisällöstä

Tietosisältö
Arkisto sisältää myös Ylivieskan katsastustoimiston asiakirjoja, jotka siirrettiin Oulun katsastuskonttoriin katsastustoimiston lakkauttamisen jälkeen.

Lisätiedot
Oulun alueen ajoneuvojen katsastusmiehen arkistossa (1926-1961) säilytetään Oulun katsastuskonttorin vanhempaa aineistoa.

Aineisto jakautuu sarjoihin

Sisältää kokonaisuudet

Hae kokonaisuuksista:

Sarja

- A DIAARIT
- B LUETTELOT
- D TOISTEET
- E SAAPUNEET ASIAKIRJAT
- F KIRJEISTÖ
- G TILIASIAKIRJAT
- H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETYT ASIAKIRJAT
- I KARTAT JA PIIRUSTUKSET
- U MUUT ASIAKIRJAT

Liittyvä toimija

Liittyvät toimijat
Oulun katsastuskonttori (Arkistonmuodostaja)

Sarjoista arkistoyksiköihin

[Hakutuloksiin](#) Oulun katsastuskonttorin arkisto > H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETTY ASIAKIRJAT [Viitetedot](#)

Tiedot Luettelonäkymä Rakennenäköymä [Ohje](#)

Tunnisteet
Analoginen: H

Ajalinen kattavuus
(-)

Pääasiallinen ajallinen kattavuus
(-)

Aineistotaso
Sarja

Kuuluu kokonaisuuteen
Aineistokokonaisuus
Oulun katsastuskonttorin arkisto

Sisältää kokonaisuudet

Hae kokonaisuuksista:

Sarja

- Ha Henkilökunta-asiakirjat (1968-1994)
- Hb Osallistumisjärjestelmät (1972-1996)
- Hc Työsuojelu ja työterveyshuolto (1974-1992)
- Hd Henkilöstökoulutus (1970-1993)
- He Kuorma-autojen tyyppikatsastusasiakirjat (1982-1988)
- Hf Autokoulujen valvonta (1965-1992)
- Hg Liikenneturvallisuuden edistämisen luvat ja tarkastukset (1979-1995)
- Hh Katsastusasemarakennuksiin liittyvät asiakirjat (1968-1995)**
- Hi Muut sisällön mukaisesti luokitellut asiakirjat (1958-1991)

Liittyvät toimijat
Oulun katsastuskonttori (Arkistonmuodostaja)

[Hakutuloksiin](#) Oulun katsastuskonttorin arkisto > H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETTY ASIAKIRJAT > Hh Katsastusasemarakennuksiin liittyvät asiakirjat (1968-1995) [Viitetedot](#)

Tiedot Luettelonäkymä Rakennenäköymä [Ohje](#)

Tunnisteet
Analoginen: Hh

Ajalinen kattavuus
(1968-1995)

Pääasiallinen ajallinen kattavuus
(-)

Aineistotaso
Alasarja

Kuuluu kokonaisuuteen
Aineistokokonaisuus
Oulun katsastuskonttorin arkisto

H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETTY ASIAKIRJAT

Sisältää kokonaisuudet

Hae kokonaisuuksista:

Arkistoyksikkö

- Hh:1 Oulun katsastuskonttorin vuokraopimukset ja katsastusaseman rakennustöihin liittyvät asiakirjat (1968-1994)
- Hh:2 Oulun seuran katsastustoimipaikkojen asemarakennuksiin liittyvät asiakirjat (1970-1994)
- Hh:3 Pudasjärven katsastusaseman rakentamiseen liittyvät asiakirjat (1990-1993)
- Hh:4 Matkapaikkakuntien katsastustöihin liittyvät asiakirjat (1980-1994)
- Hh:5 Heinäpäälän katsastusaseman suunnitteluun liittyvät asiakirjat (1995-1995)
- Hh:6 Katsastusasemien suunnitteluun liittyvä kipeenvaihto (1978-1987)

Liittyvät toimijat
Oulun katsastuskonttori (Arkistonmuodostaja)

[Hakutuloksiin](#) Oulun katsastuskonttorin arkisto > H SISÄLLÖN MUKAAN JÄRJESTETTY ASIAKIRJAT > Hh Katsastusasemarakennuksiin liittyvät asiakirjat > Hh:1 Oulun katsastuskonttorin vuokraopimukset ja katsastusaseman rakennustöihin liittyvät asiakirjat (1968-1994) [Viitetedot](#) [Lisää tilauskorin](#)

Tiedot Luettelonäkymä Rakennenäköymä [Ohje](#)

Tunnisteet
Analoginen: Hh:1
Säilytysyksikkö: Oulun katsastuskonttorin arkisto:Hh:1

Kuuluu kokonaisuuteen
Aineistokokonaisuus
Oulun katsastuskonttorin arkisto

Ajalinen kattavuus
(1968-1994)

Aineistotaso
Arkistoyksikkö

Aineiston käyttöpaikka
Kansallisarkisto Helsinki

Tyyppi
Teksti

Tietosisältö
Sisältää Oulun katsastusalueen rakennusluettelot. Oulun katsastuskonttorin vuokraopimukset 1968-1977. Oulun katsastusaseman laajennukseen liittyvät asiakirjat 1978-1984 sekä toimiston peruskorjaukseen ja julkisivun muutokseen 1994 liittyvät asiakirjat.

Liittyvät toimijat
Oulun katsastuskonttori (Arkistonmuodostaja)

AHAA-järjestelmä

- AHAA on Kansallisarkiston metatietojärjestelmä, johon kuvailutiedot syötetään ja jossa niitä ylläpidetään
- AHAA-järjestelmän haasteita
 - Järjestelmä on teknisesti monimutkainen ylläpidettävä
 - Käytettävyyden kehittäminen on em. syystä haasteellista
 - Vaatii teknistä päivittämistä
- Tavoitteena on luopua AHAA-järjestelmästä vuoden 2025 lopussa
- Uuden Metka-järjestelmän kehittäminen on aloitettu: järjestelmä toteutetaan vaiheittain.
- Tavoitteena on helpottaa metatietojen tuottamista ja ketteryyttä kehittämiseen: nopeuttaa ja yksinkertaistaa manuaalista syöttöä sekä mahdollistaa tietojen sujuva koneellinen tuonti

KANSALLISARKISTO